

Leto XIII.

V Ljubljani 1. maja 1944.

Štev. 13-14.

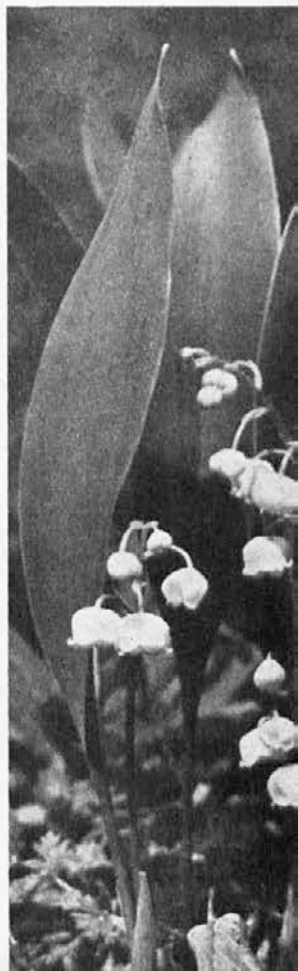
Ob svetovnem kongregacijskem dnevu

Svetovni kongregacijski dan, ki ga obhajamo drugo nedeljo v maju, je po svojem začetku in namenu zadostilni dan za preklinjevanje Matere božje. Začeli so ga pred dvanajstimi leti v Benetkah, torej v deželi, v katere jeziku imamo tudi Slovenci najgrša bogokletja. In kongregacionisti, ki jim je Marijina čast še posebno sveta, hočejo s skupno adoracijo v stolnici vsaj nekoliko zadostiti svoji Materi za vse nemarno govorjenje ali celo preklinjevanje, ki ga je morala slišati vprav iz dijaških vrst.

V naši dobi pa so dobila vsa bogokletja še posebno strahotno ozadje — krvavordeč okvir brezboštva in sovraštva do Boga. Njegovi preroki so se prikradli tudi med dijaštvo. Seveda ne z odkritim obrazom, temveč z naličnico vitezov narodnega osvobojenja in socialne pravičnosti. Njihova lepa pesem, na videz vsa čista in iskrena, je tega in onega omamila kot prva ljubezen nedolžno srce ali prva vinska čaša nevajenega pivca. In v tej omami je v srcih počasi ugašala ljubezen do mirnega dela, čut za resnično lepoto, smisel za pravo vrednotenje dejanj in tudi vera v Boga in krščanstvo, vžigale pa so nove luči strasti in zločinstva. Tako je brezboštvo kakor pogubna slana zajelo tudi najlepši pomladni cvet vsakega naroda — dijaško mladino.

Kakor vsak zdrav organizem, pa se tudi naša dijaška mladina z vsemi silami zdravi. Toda pri zdravljenju sodobnih zablod, pri katerih mnogi znaki kažejo na neke vrste omamljenost ali obsedenost po hudobnem duhu, bo po besedah Pija XI. zalegel predvsem recept, ki ga je dal Gospod apostolom, ko so ga vprašali, zakaj niso mogli izgnati hudega duha iz obsedenega dečka. Rekel jim je: »Ta rod se ne izžene drugače ko z molitvijo in postom« (Mt 17, 20). Zato »zoper zlo, ki dandanes stiska človeštvo, ni druge pomoči, kakor da se vsi z molitvijo in pokoro skupno bojujemo zoper skupnega sovražnika« (Div. R. 59).

Zdravilna in obnovitvena moč molitve in žrtve je še posebno očitna v luči resnice o skrivnostni medsebojni povezanosti v Cerkvi. To socialno moč molitve in odgovornosti do vseh bratov in sestrar poudarja zlasti sedanji sv. oče. Dijaška mladina, zbrana v kongregacijah, ga razume in vdano posluša, ko hoče svojo skupno adoracijo posvetiti prav posebno v zadoščenje za grehe brezbožnega komunizma v slovenskih dijaških vrstah. Naj to odlično zdravilno in najgloblje obnovitveno delo — z ljubim Sinom blagoslovi Devica Marija!

V tvojem smo varstvu, Marija Pomagaj

(Iz govora ob ustoličenju Marije Pomagaj v Krekovi gosp. šoli.)

Marija Pomagaj!

Kje je verno slovensko srce, ki se ne bi zganilo že ob Tvojem imenu?

O, še vedno vsak dan roma k Tebi milijon misli na lahnih krilih, kakor tedaj, ko smo lahko romali od juga in sebera, od vzhoda in zahoda, romali od jutra do večera, prihajali s pesmijo in banderi, posamič in v procesijah, z žalostjo v srcu in z veseljem na obrazih, s prošnjami in zahvalami k Materi svoji.

Naše molitve in pesmi niso v gluho zadele. Koliko solz si nam otrnila, koliko zvezdic upanja zopet prižgala in kolikokrat v skrajni sili dobrotno pomagala...

Mar dvomite? Le spomnite se kapelice na Brezjah! V duhu stopimo v veličastno cerkev, pojdemo po njej, glejmo na levo in desno, pohitimo okrog oltarja Marije Pomagaj, glejmo podobe, štejmo, berimo napise in podpise... Povsod se drži košček srca, ki razkriva tolažilno resnico, da Marije Pomagaj ne prosimo zaman. Še več pa je uslišan, ki niso v kamnu, lesu in pergamentu ovekovečena, marveč neizbrisno zapisana v srcih hvaležnih vernikov.

Če bi mogel kamniti tlak govoriti, bi povedal, zakaj so ga kolena brusila. Tu oče za srečo v družini, tam mati za dobre otroke. Tu nevesta za ženina, tam zopet duša za pokoro svojih grehov in še za srečno smrt. Tako so kolena — pa kaj kolena — srca so s prošnjami do krvi drsela okrog oltarja, enkrat, dvakrat in še večkrat.

Tako je bilo nekoč...

In danes?

O, danes, danes še posebno želimo s svojimi križi poromati k svoji Materi, poromati in ji potožiti, kar nas boli, kar nas teži...

In če je tisoč ovir postavljenih na pot, nihče ne more zapreti Mariji poti do naših src. V srcih naših bratov in sester ima Marija Pomagaj še svoj milostni oltar. V njih srcih je šla v Srbijo in Hrvatsko, Slezijo in Westfalsko. Z njo v srcih so padali naši bratje pod tujimi in kajnooskimi krogli. Z njimi v srcih je šla v ječe, v taborišča, z njimi je šla križem v svet. Res, Marija Pomagaj jim je postala enaka, postala je Romarica z romarji in Veronika na njih križevi poti.

Še več!

Marija Pomagaj hoče biti tudi pri nas. Vem, globoko v naših srcih ima že svoje svetišče. Pa dajmo ji prostor še v naši šoli. Kakor misel je zapustila svoje svetišče in prišla k nam...

Z današnjim ustoličenjem Marije Pomagaj v naši šoli je naš razred postal malo Brezje. Kar bi Mariji prinašale na Brezje, bomo zdaj sem. Pred njeno sliko bomo prižigale lučko — simbol naše žive, neomajne vere v njeno mogočnost. Pred sliko bomo prinašale cvetje — simbol naših src. Tu pred to podobo bomo ponavljale obljube, ki smo jih dale ob posvetitvi njenemu brezmadežnemu Srcu.

Ob tej podobi, kjer so se ozgajale že naše matere, se bomo odslej ozgajale tudi me. Vzgojile se bomo v dobre slovenske matere, ki bodo prižgale novo življenje na razvalinah v našem narodu. Tu pred podobo Marije Pomagaj bomo molile za vse naše brate in sestre, razpršene na vse vetrove, molile za naše očete in matere, za bolečino presunjene, molile za vse begunce in brezdomce, za vse v smrtnem strahu trepetajoče, za vse zaslepljene brate in sestre, za vse, ki so tako daleč zašli, da še Boga nimajo več in Tebe, dobra Mati...

Francka Bertoncelj

V. Zaletel

Mati ubogih

V Brezju na Hrvatskem živi kolonija Slovencev. Med njimi je tudi vdova z Rašice pri Ljubljani z devetimi otroki v starosti od nekaj mesecev do 14 let. Tole so kar po vrsti od spodaj gor: Jožek, Kristina, Pavel, Mihaela, Ivanka, Janez, Tončka, Marija, Andrej. Mati služi s tem, da pere vojaško perilo, vsak dan, cele grmade... Pretežno delo za izčrpano ženo. Toda mora! Pomaga ji le trinajstletna Marija. Njihovo stanovanje obsega kuhinjo in sobo v stari hiši. V sobi sta dve postelji, eno ležišče na tleh, brez rjuh in blazin ter brez zadostne odeje. Mali Jožek leži v bosanski zibelki brez blazine.

Mati pa molči in gara, še toži ne.

»Pa kako morete tako mirno prenašati vse to gorje?«

Tedaj mati pokaže na skromen oltarček nad Jožkovo zibelko: podobica Brezjanske Marije je v njem.

»Ta nas tolaži, ta nam bo že pomagala.«

Podobico Marije Pomagaj in rožni venec, to edino je poleg otrok prinesla v izgnanstvo, in to je veliko.

† Dr. Anton Breznik

Dne 26. marca je umrl vsem dijakom poznani slovníčar Breznik. Za večino dijakov je bilo to brezosebno ime, kakor jim je slovnica največkrat brezdušna knjiga, ker niso začutili, kakšno pisano življenje se pretaka v globinah puste šolske slovnice, ki je največkrat res le okostje, ne pa biologija in psihologija. Taka je pač šola zmeraj bila, saj je tudi Brezniku vkresala iskro zanimanja za slovenščino izvenšolska najdba Štrekljevih Narodnih pesmi; čeprav se je v zadnjih razredih gimnazije zanimal za slovenščino z vsem žarom mladega srca, spričevalo tega ni nič vedelo. Kdor bo pa za Breznikovo šolsko slovnico poskusil najti

pravo podobo človeka, bo našel ljubeznivost namesto ostrosti, našel smeh namesto dolgočasje, odkril široko razgledanost namesto slovniške ožine, občudoval čustveno toplino namesto hladne logike, široko razumevajoče srce namesto brezsrčne učenosti, otroško pobožnost in globoko vernost namesto prevzetne visokosti in nevernosti, ljubeznivo skromnost in ponižnost namesto prezirljivega napuha in domišljavosti. Bil je duhovnik — prelat, profesor in znanstvenik, prepričan, da služi najbolje Bogu, narodu in bližnjemu, če z vsem srcem živi svoji stroki. Zato je vsem trem opravljal službo v nenavadno odlični meri. V tem enem se mu je tudi razodelo življenje v vsej obsežnosti, zakaj v vsaki stroki se nam v globinah odkriva vsa resnica v malem in vsa življenjska modrost, ta ostane skrita le površnim in neresnim. Njegovo delo in življenje pa zasluži, da se zanj zanimaš in ga poskušaš bolje doumeti, zakaj s tem bi utegnil močno koristiti sebi.

Vse to so odkrivali na velikem slovníčarju tisti dijaki, ki so Breznika osebno spoznali v šolskih klopek. Tedaj je slovnica oživela, zaživeli so obrazi naših pesnikov in pisateljev in vse pisano polje idej in oblik, da je mladi dijak bolj čutil njih pomembnost, novost in lepoto, kakor jih razumel. Zato ni čuda, da so se dijaki zrasli z njim in ga cenili preko šolskih razredov, da je bil mogočna vez zavodske dijaške družine.

Naši Zvezdi je bil rajni g. prelat zvest naročnik in velik prijatelj, ker je bil rad med mladino in je znal ceniti mladost.

Počivaj v miru, blaga duša!

Papeževa naročila

Naročila Pija XI. za delo proti brezbožnemu komunizmu so tako dragocena in uporabna, da bomo vedno obžalovali, da jih nismo bolj poznali in predvsem bolj izvajali. Slika naše dežele bi bila danes precej drugačna, če bi jih bili takoj in v celoti upoštevali.

Toda vrednost okrožnice Divini Redemptoris je trajna, to se pravi, da je važna tudi za danes in jutri. Ako nočemo, da bo brezbožni materializem v komunistični ali kakih drugih oblikah gospodaril po krščanskem svetu, moramo papeževa naročila vsaj poslej brez slabosti in polovičarstva v celoti uresničevati. Kaj nam torej še naroča?

Ljubezen in pravičnost

»Kdor bližnjega ljubi, je postavo izpolnil.« Te Pavlove besede Pij XI. ponavlja z opozorilom, da so vse zapovedi obsežene v zapovedi ljubezni. Predvsem pa je v zapovedi ljubezni obsežena zapoved stroge pravičnosti, brez katere »ljubezen ne bo nikdar prava ljubezen«. Zato »ljubezen, ki ne daje delavcu plače, ni ljubezen, ampak prazna beseda in le lažen videz ljubezni«. Ker nekateri delajo napako, da krščansko ljubezen zamenjavajo s to prazno, včasih pa tudi z zgolj čustveno ljubeznijo, so drugi napravili še večjo napako, da o ljubezni sploh niso hoteli govoriti in pisati ter jo izvajati, kakor da bi bil evanġelij brez ljubezni sploh še kaj. Papež pa v Divini Redemptoris postavlja vse na pravo mesto.

Krivda katoličanov za odpad delavstva in uspehe brezbožnega komunizma.

Papež toži: »Žalostno je, a resnično, da je ravnanje nekaterih katoličanov nemalo vzrok, da se je delavstvo (podobno velja tudi za druge stanove, op. ur.) tako odtujilo krščanstvu. Niso namreč hoteli razumeti, da krščanska ljubezen zahteva tudi priznanje nekih pravic, ki delavcem gredo in ki je o njih Cerkev odkrito in zadostno izjavila, da jih jim je treba priznati. Kaj naj sodimo o tistih tovarnarjih, ki so vse doslej nasprotovali ureditvi delavskih razmer, kakor smo jo Mi sami priporočili? Ali ni žalostno, da so nekateri lastninsko pravico v to zlorabili, da so goljufali delavce za njih plače in socialne pravice?« — (Znano je, da so ponekod celo preprečevali branje okrožnice Quadragesimo anno, da ne bi bilo treba priznati delavcem njihovih pravic.)

Neodložljive dolžnosti socialne pravičnosti. Papež nato izraža skrb in podaja

predloge za pravo socialno blaginjo. »V družbi ni mogoče prav poskrbeti za občo socialno blaginjo, če se ne dá posameznim članom, to je ljudem, ki jim je svojsko dostojanstvo oseb, vse tisto, brez česar ne more vršiti vsak svoje socialne naloge... Ni mogoče reči, da bi bilo socialni pravičnosti zadoščeno, ako delavci nimajo zagotovljene zadostne plače, da bi mogli primerno preživeti sebe in družino; če se jim ne omogoči, da si pridobe vsaj skromno imetje in se tako prepreči tisti čir splošnega uboštva, ki se vsebolj širi; če se ne poskrbi zanje z javnim ali zasebnim zavarovanjem za starost, bolezen in brezposelnost.«

Družno na delo za socialno blaginjo. »V gospodarsko-družabnih odnosih bo

mogoče uveljaviti vzajemno sodelovanje pravičnosti in ljubezni le tedaj, če združene strokovne in medstrokovne organizacije, osnovane na krščanskih temeljih, ustanove krajevnim in časovnim razmeram primerne tako imenovane korporacije.« O teh je Pij XI. govoril posebej v okrožnici Quadragesimo anno in poudarjal, da so tako važne, da bo brez njih zavladal ali brezbožni kapitalizem ali brezbožni komunizem.

Dolžnosti ponižanih in razžaljenih. »A tudi delavci naj imajo pred očmi

dolžnosti ljubezni in pravičnosti in naj bodo prepričani, da bo na ta način brez dvoma tudi zanje najboljše preskrbljeno.« Zavedajo naj se, da nezdravih razmer ni mogoče in zato tudi ni dovoljeno takoj v celoti in nasilno spremeniti, ker to navadno rodi še večje zlo.

Nedelja je. Mrzlo, zgodnje nedeljsko jutro. Megla je gosta, kakor je gosta samo v Ljubljani. Po skoraj praznih pločnikih hiti tu pa tam kakšna ljubljanska mamica ali kak študentič k šolski maši. Pred uradom koraka stražnik, kakor da bi s svojimi trdimi, mrzlimi koraki hotel poudariti: jaz sem jaz, moj prostor je pred to hišo in ne ganem se od tod, pa tudi, če bi se ves svet spravil nadme.

Ne da bi se prav zavedel, sem bil že pri Delavskem domu. Tu je srečati že več ljudi. Vsakdo hiti v svojo smer in vsi so praznično oblečeni. Morda gredo vsi ti lepi, svetli, marmornati ljudje k maši. Da, ko bi zares vsi šli, bi bilo lepo. Toda ni tako. Večina jih pripada »modernemu svetu«. In z njimi vred tudi jaz. Saj bi me ne bilo sedaj tukaj, ko bi me ne silila dolžnost. Če ne prideš k šolski maši, dobiš ukor. Morda tudi še kaj več.

Namesto da bi se dan ogreval, kakor bi se spodobilo, se zdi, da se še vse bolj ohlaja. Dasi imam na sebi dva jopiča in še suknjo, me kljub temu zebe, da kar drgetam. Zato še bolj hitim po dolgi, neskončni cesti.

Hop...! Kaj je to?

Pogledam natančneje, se sklonim in pobrem. Srce, ki mi je še pred dvema sekundama bilo mirneje od ure, razbija sedaj bolj kakor kovaško kladivo po nakovalu. V roki držim droban, srednje velik predmet — listnico. Da, listnico, tako, kakršne so vse listnice. Zelo drobna je, še tanjša od moje. In vendar utegne vsebovati petdesetake, stotake, petstotake, tisočake! Ti-so-ča-ke! In morda ne samo enega, ampak dva, tri, pet...

Kar zdrzil sem se ob tej misli in se ozrl. Na drugi strani ceste je stal neki gospod, videl me je in ves čas ni odmaknil pogleda od mene. Naglo proč! Naprej, naprej, kamor koli, samo naprej! Tisočaki! Sliši! In morda je še kaj drugega zraven... Vse to bo tvoje. Samo glej, da te kdo ne zaloti. Potem bi šlo vse to lepo bogastvo po vodi.

Nadaljnji kos poti sem kar tekal. Kaj me briga sedaj maša! Praznično razpoloženje je preč. Ljubljana naj se postavi na glavo, če se hoče. Moje misli so pri listnici, ki jo stiskam z roko pod suknjo. Samo čimprej, čimprej!

Tu je razpotje. Sedaj je napačil veliki trenutek. Ali na levo preko železniškega tira k maši, ali pa... v slaščičarno. Kam? Ne bil bi si še pred dvema minutama mislil, da bo odločitev tako težka. Sprva se ti zdi vse enostavno, lahko; ko pa te privede do trenutka, pa se nenadoma zmedeš, vidiš zapreke, kjer jih ni. Odloči se torej sedaj!

Ljudi je mnogo. Če vzameš sedaj listnico iz žepa in prešteješ denar, ti ne bo mogel prav nihče oporekati. Vsakdo bo menil, da je listnica tvoja. In čemu tudi ne?

Potegnili sem usodni predmet iz žepa in preštel. Spredaj je bilo nekaj drobiža, toda zadaj... Zadaj se mi je smejalo v obraz pet lepih stotakov. Celih pet!

Bogataš si, fant. Rana ura te je naredila milijonarja. In vendar, kdo si človek? Lastna mati bi te več ne spoznala. Ali si sploh človek ali nisi? Si zli duh?

Tedaj se je razlegel vse do mene, do prelaza, tisti znani, zvoneči glas cerkvene zvonca. Zagledal sem skupino dijakov, ki so šli pravkar v cerkev. Za kratek hip sem se preplašil, nato pa se hitro zopet opogumil. Ali mar ni ta lepi zvon klical izmed vseh predvsem tebe? Ali ni bil to klic obupane kokošje mamice, ki ji je kragulj ugrabil piščee?

Kdo sem prav za prav jaz? Grešnik? Beseda »grešnik« je že zastarela in zaradi vsesplošne rabe izgublja svoj prvotni veliki pomen. Treba bi bilo izumiti novo besedo, takšno, ki bi bila primerna zame.

Zvon je le še žalostno zaječal, enkrat, dvakrat, trikrat. Nato je popolnoma utihnil.

To je bila Smrt. Slišal sem jo, kako je piskala na svojo votlo kost; meni je oznanjala konec.

Stekel sem kot blazen. V rokah sem držal listnico, odprto, da je vsakdo mogel videti, kaj je v njej. Toda bore malo sem se zmenil za to. Ves bled in prepaden sem naposled stopil v cerkev in snel klobuk. Sam Bog ve, kje je bila listnica. Nekje v mojem žepu, v neredu, med razno pisano šaro. Kdo se je menil zanjo!

Prvo, kar sem zagledal, je bil duhovnik, ki je s prižnice bral oznanila. Nato sem videl klopi, svoje znanee, in sam ne vem, kako se je zgodilo, ko sem tudi sam sedel sredi med njimi na svojem prostoru.

»Ah, fantiček, dobro jutro! Sem že menil, da te danes ne bo!«

Strašno dobre volje je danes »fantiček« zraven mene. Jaz pa sem malone preslišal njegovo žujljanje.

»Oh — slabe volje? Res? To je tudi nekaj. No, potolaži se, saj sem jaz tudi lačen. Kje pa si bil prejšnjo nedeljo, da te ni bilo?«

Grdo sem ga pogledal. V meni je bilo vse tako svečano razpoloženo, da so me prijateljeve nedolžne besedice kar razjezile. Obrnil sem se vstran, poba pa je začudeno zmajal z glavo in obmolknil.

Gledal sem na oltar.

Kako je vse to lepo! Človek bi najrajši takole sedel vse tja do vesoljnega konca. Zakaj nenadoma se ti zazdi, da je vse to samo zaradi tebe. Zaradi tebe samega in nikogar drugega. Ta cerkev, tovariši, izkušnjave, ves svet, vse so sami privedi. Vse je samo preizkušnja, strahovita preizkušnja zate.

Pogled žalostno se smehljajočega Kristusa, ki visi na steni za oltarjem, leži na tebi. Tako lahak je, tako odrešilen, tako vse odpuščajoč. Zdi se ti, da govori: »Saj ti ne zamerim, človek, da si tak. Ravno zato ne, ker vem, da si le slaboten človek.«

Kakor grom done te besede po vsej cerkvi. Besede, ki sploh niso bile izrečene, ki so se rodile iz pogledov, ki jih sploh nikjer in nikoli ni bilo. Poglej ga, zopet zre kakor vedno, s tistim tako sladko, olajšujoče žalostnim smehljajem...

Ti... da bi bil zmožen?

*

In nenadoma nisem več v cerkvi, temveč v svojih devetih nebesih. Nenadoma ni tu več tiste zoprne Ljubljane, tu je samo še stara, dvonadstropna stavba s tremi sivimi, velikimi dimniki na strehi. Tu je samo še velika soba s klopmi in na njih sede sedemletni, drobni fantki in zro z zaupanjem in vero v tujega moža ob tabli.

»Se ga bojiš?« me je vprašala gospa učiteljica, ko sem prvič tako prepadeno in plaho zrl na njegovo rjavo »krilac«, na belo vrh okrog pasu, na vse. Ko pa sem zagledal tisti vedno enaki, prijazni, dobrodušni smehljaj, je zbežal ves strah in vzbudilo se mi je polno zaupanje.

Deset in desetkrat nam je govoril takole:

»Na cesti stoji star gospod in lista po svoji listnici. Stotak mu pade iz nje, toda gospod je že star, slabo vidi in tega niti ne opazi. Pač pa vidi to majhen deček. Počaka, da stari gospod odide, nato pa steče in pobere stotak. Ali je storil prav?«

»Ne. Deček bi moral reči gospodu: »Gospod, stotak vam je padel na tla, tukaj ga imate.«

»Tako je prav, otrok moj. Le glej, da boš tudi ti tako storil, če bi komu padel stotak na tla.«

To so bila zares deveta nebesa. Toda sedaj je tukaj sedanost. Takrat je bilo vse tako enostavno, samo ob sebi umljivo, sedaj pa vidiš v vsaki malenkosti tisoče in tisoče nerazrešljivih vprašajev.

*

Mine šest, sedem let. Nikjer ni več Maribora. Tu je le še Ljubljana, same tuje, neznane, zlovesče reči. Četrty razred z neolikanimi, grobimi študenti, z novim razrednikom in celim kupom drugih, neznanih profesorjev. Ti pa sredi vsega tega kakor kukavičje jajce.

Vendar ti postane sčasoma nekdo prijatelj. To je profesor verouka.

Vsak izmed dijakov si je moral priskrbeti molitvenik. Jaz, begunec, nisem imel denarja, zakaj takrat še nihče ni vedel, kako in kaj bo tu v Ljubljani, kako bo ukrenil čas, iz česa bomo živeli. Ostal sem enostavno brez molitvenika.

Gospod katehet je vstal resnega, toda vendar žarečega obličja. Stopil je za korak naprej in vprašal: »Vi ste begunec, kajne?«

»Da.« sem prikimal.

Gospod katehet je vzel v roke molitvenik; lep, črn, zlato obrezan molitvenik. Podal mi ga je. »Tvoj je. Imej ga za spomin.«

Presenečen, kar osupel, sem sprejel lepo darilo. Gledal sem, gledal, gledal. Sedaj gospoda profesorja, sedaj molitvenik. Molčal sem, nato pa — ne vem, kako se je moglo to zgoditi — sedel brez besede, ne da bi se kakor koli zahvalil.

Še sem videl pred seboj razočarani, bridki obraz dobrega gospoda kateheta. Zadaj me je nekdo dregnul v hrbet:

»Zahvali se mu vendar, neumno štajersko teslo!«

Toda nisem se zmenil. Zmeden sem bil in zato sem obsedel kot štor, rdeč kot puran.

V odmoru se je ves razred složno spravil nadme. Bunke so letele, psovke, zabavljičice, vse na »štajersko teslo«... Nihče mi ni prizanesel. Nihče se ni potrudil, da bi me razumel. Takrat mi je bilo zares bridko.

Gospod katehet je pozneje spisal znamenito knjigo o trpljenju.

*

Sedaj sem zopet v cerkvi. Gospoda kateheta nisem videl vse leto. Postavljen je bil na novo, višje mesto. Sedaj pa je bil tu. Imel je slovesno mašo in moj sedanji katehet mu je s tremi drugimi stregel.

Tako sem bil zamaknjen, da mi je roka kar sama segla po molitvenik in očenaš mi je kar sam tekkel po možganih. Pred seboj sem držal tisto lepo, črno, zlato obrezano knjižico, spomin na gospoda kateheta. Danes sem bil srečen, zares srečen. Pozabil sem na vse reči okrog sebe, na cerkev, na ves svet. Vživel sem se v drug svet — v sebe. In videl sem prijatelja, ki mi je bil zares prijatelj, dasi morda tega sam ni vedel. Daroval mu je moje in nas vseh darove. Srečen sem bil, ker je bil moj dobri katehet tako blizu Boga.

Kristus izza oltarja pa se je smehljal...

*

Po končani maši, ki je, dasi peta, potekla začuda hitro, tako hitro, kot še doslej nikoli, ko je izzvenel poslednji burni akord cerkvenih orgel, in ko sem stal naposled na cesti, sredi prerivajočih se, vpijočih nižješolčkov, sem bil na vrhuncu sreče. Otipal sem listnico v žepu in dejal: ni moja! In to mi je bilo sedaj ravno tako lahko reči in ravno tako razumljivo, kakor takrat nekoč, v prvem razredu ljudske šole. Nesel bom listnico pravemu lastniku.

Praznično ozračje je vladalo v mestu, ravno tako po velikih, prometnih cestah kakor po majhnih, zakotnih uličicah. Vse je bilo mirno, vse je šlo po svojem prazničnem tiru. Celo mrz je bil nekam pokojen.

Božje kraljestvo je slavilo svoj veliki praznik.

Mauser Karel

Pesem

*Bratje! Zapel bi kakor sveti Frančišek
o soncu in pticah, o cvetju in žitu
zelenem, ki že za komolec visoko se vzdiglje
po poljih nam v vetru večernem.*

*Zahvalil bi ga, ki dal je kostonjem cveteti,
ki dal mi nebo je, da gledam skoz vej ga zelenje,
ki ptice poslal je med veje, da tehtajo se,
kot bi z otroške dlani drobno zrnje zobale.*

*Zahvalil bi ga za čas, ki ura ga v kotu mi meri,
zahvalil za žarke, ki mirno na steni so obstali,
zahvalil za mir, ki polzi vseokrog kot kadilo,
zahvalil za rože v vazi, ki težko čez rob mi slonijo.*

*O, bratje, ko bil bi kakor Frančišek,
zapel bi vam pesem, da sonce čutili bi v sebi
in ptice in cvetje in polje in žito zeleno!*

Poslušajte berilo in . . .

Ah, tale začetek je pa že tako obrabljen, da se bojim, da ne bo nihče poslušal, čeprav bi se morali vprav ob božji besedi z mladostnim zaletom dvigniti in biti veseli za takò praktično vodilo, kot ga nudi božja beseda.

V pismu Hebrejcem (4, 12) je sv. Pavel zapisal: »Živa je namreč božja beseda, učinkovita in ostrejša kakor vsak dvorezen meč...« Zares se vsakemu času po svoje prilega in vsakemu ima kaj povedati. Zanimivo pa je, da so zlasti berila povelikonočnih nedelj polna čisto praktičnih smernic za borbo za novega človeka.

Izvolite, prosim, nekaj odlomkov!

»Lepo živite med neverniki, da vas bodo v tem, v čemer vas obrekujejo kot hudodelce, iz dobrih del spoznali in v dan obiskanja Boga slavili... Zakaj to je božja volja, da po vaših delih umolkne nevednost nerazumnih ljudi.« (Berilo 5. ned. — 1 Pet 2, 11—19.)

»Veste preljubi moji bratje: Vsak človek bodi hiter za poslušanje, počasen za govorjenje, počasen za jezo. Kajti človekova jeza ne vrši božje pravice.« (Berilo 4. ned. — Jak 1, 17—21.)

»Preljubi, bodite vršitelji besede in ne le poslušalci, ki bi sami sebe varali. Zakaj če je kdo poslušalec božje besede, pa ne vršitelj, je podoben človeku, kateri je lastni obraz gledal v zrcalu; pogledal se je namreč, pa šel in takoj pozabil, kakšen je bil... Če kdo misli, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika..., je njegova pobožnost prazna.« (Berilo 5. ned. — Jak 1, 22—27.)

»Bratje moji! Če kdo izmed vas zajde od resnice in ga kdo spreobrne, naj ve, da kdor obrne grešnika od njegove krive vere, reši njegovo dušo smrti in pokrije obilo grehov.« (Berilo prošnje maše. — Jak 5, 16—20.)

»Preljubi! Bodite pametni in čujte v molitvah. Predvsem imejte stanovito ljubezen med seboj, ker ljubezen pokrije množico grehov...« (Berilo 6. ned. — 1 Pet 4, 7—11.)

Ves čas torej govorita velika praktika Peter in Jakob. Vodilna misel vsakega berila pa je: v življenju je treba pokazati svoje krščanstvo, kajti »brez del je vera mrtva« (Jak 2, 26).

Poslušajte torej berilo in evangelij...

Tole ste pa prezrli

Tisti, ki iz dneva v dan hlataste po senzacijah in dnevnih novicah, ste najbrž vprav med njimi prezrli tole »večno besedo našemu času«:

»V sedanjem gigantskem boju organiziranega brezboštva proti vsemu, kar se imenuje Bog, se otroci luči čutijo marsikdaj šibke. Otroci sveta so namreč v svojem boju modrejši od njih. Za svojo brezbožno propagando so znali izkoristiti vsa moderna reklamna sredstva, svojo laž in zmoto znajo prikazati na prikupljiv in vsem razumljiv način. Množica, ki ne ljubi razmišljanja, ampak hoče vse videti, vse otipati, se oprijemlje lažnih brezbožnih gesel zgolj zato, ker so kratka, otipljiva in ker ob njih ni treba razmišljati.

Ali kristjan v tem boju za resnico res nima sredstev, da bi svoje krščanstvo prikazal nevernim množicam na jasen, otipljiv način, tako da ga ljudske množice razumejo in vzljubijo v prvem hipu. Odgovor nam daje sveti apostol Peter v listu, ki ga beremo pri sveti maši na današnjo nedeljo (1 Pet 2, 11—19): »Preljubi! Opominjam vas kot tujce in popotnike, da se

vzdržujete mesenega poželenja, ki se vojskuje zoper duha. Lepo živite med neverniki, da vas bodo v tem, v čemer vas obrekujejo kot hudodelce, iz dobrih del spoznali in v dan obiskanja Boga slavili.« In nekoliko naprej: »Zakaj to je božja volja, da po vaših delih umolkne nevednost nerazumnih ljudi.«

V vseh časih je bila najmočnejša propagandna sila za krščanstvo zgledno življenje kristjanov med poganskimi množicami. Temu živemu in otipljivemu oznanjevanju krščanske resnice se nihče ne more ustavljati.

Prav v naših časih, ko je čut za resnico tako otopel, ko množica tako nerada razmišlja, ampak hoče vse videti, je najuspešnejši način boja proti novemu poganstvu in organiziranemu brezboštvu, le zgledno življenje katoličanov med razkristjanjeno množico. Šele ob lepem življenju kristjanov bo zares umolknila nevednost nerazumnih ljudi.« (Slovenec, 50. apr. 1944.)

Iz življenja prvih kristjanov

»Vsi pa, kateri so vero sprejeli, so bili skupaj in so imeli vse skupno; posestva in premoženja so prodajali in jih razdeljevali med vse, kolikor je kdo potreboval. Vsak dan so enodušno še prihajali v tempelj, lomili po hišah kruh in uživali jed z veselim in preprostim srcem, hvaleč Boga in priljubljeni pri vsem ljudstvu. Gospod pa je vsak dan pridruževal takih, ki naj bi se zveličali.« (Apostolska dela 2, 44—47.)

*

»Kdor ima, dá nesebično tistemu, ki nima. Če naletijo na tujca, ga sprejmejo v svojo hišo in se vesele nad njim kakor nad pravim bratom; kajti imajo se za brate, ne po telesu, marveč po duhu, v Bogu. Če iz njihove srede umrje kak revež in zve za to kateri koli od njih, poskrbi svojemu premoženju primerno za njegov pogreb. In če slišijo, da je kateri od njih zaradi Kristusa zaprt ali preganjan, se vsi brigajo za njegovo preizkušnjo in se vsi trudijo za njegovo rešitev. Če pa je kateri med njimi kakor koli v stiski in potrebi in tudi sami nimajo na preostanek, pa si dva, tri dni od ust pritrjujejo, da morejo postreči revnemu bratu.

Zapovedi svojega Kristusa se drže vestno s tem, da žive neoporečno in pošteno, kakor hoče od njih Gospod, njihov Bog.« (Apologet Aristid, 15.)

*

»Tisti, ki kaj imajo, prostovoljno dajejo, vsak po svojih razmerah, kolikor kateri hoče. Nabrane darove izročé predstojniku, ki z njimi podpira vdove in sirote in sploh vse potrebne: bolne in revne, ujetnike in prišleke.« (Apologet Justin, Apol. I. 67.)

*

»Njihov prvi zakonodavec jim je vsadil prepričanje, da so vsi med seboj bratje. In tako razvijejo neverjetno prizadepnost, brž ko se pripeti kaj takega, kar zadeva njihove interese; tedaj jim ni nobena stvar pretežka.« (Pogan Lucian, Peregr. 10.)

*

»Glejte, kako se ljubijo med seboj!« (Priznanje poganov.)

*

»Pojdi in tudi ti tako delaj!« (Lk 10, 57.)

Kaj je vredno videti v drami

P. Krizostom Sekovanič, O. F. M., **Božji smehljaji** (Ljubljana, 1945). Franciškovo otroštvo je rodilo to zbirko, pristržno in zaupno izpoved Bogu, Mariji in — ne slučajno! — prav tistim svetnikom, ki so bili res otroci pred Bogom: sv. Frančišku, sv. Jožefu, sv. Tereziji, sv. Paskalu in sv. Ceciliji. V ciklično povezanih pesmih opeva pesnik božje Rojstvo, Vstajenje, Evharistijo in Kristusa Kralja, brezmažno Devico in še božje in naše prijatelje-svetnike, izzvani pa zbirka v himničnem ciklu »Bog — naša Luč«. Otroštvo božje je rodilo te pesmi, kumovala pa jim je še naša ekspresionistična relig. lirika. Marsikomu bodo podarile uro tihega veselja, da bo ob koncu še sam molil s pesnikom: »Gospod, Gospod, pri nas ostani!«

Ant. Erjavec, **Mladostni plameni**. (Zbral in uredil dr. Ivo Česnik, izdala Družba sv. Mohorja, Ljubljana, 1944.) Prav je, da dobimo v pregledni zbirki raztresena dela pesnikov, ki so morda ostali zaradi zgodnje smrti naši javnosti manj znani. Ta knjižica je izbor najlepših pesmi, proze, pisem, člankov in ocen prezgodaj umrlega pesnika-duhovnika Antona Erjavca. Zrasel je predvsem iz naše moderne, pa še iz Koljčova, Sevcenka in Burnsa, pa pel po svoje, moško in vendar preprosto, otožno, pa spet z velikim upanjem v Boga. Vendar je njegovo srce prenehalo utripati, še preden se je izpeljo v najvišjem spevu. Knjiga, ki ji je napisal literarni uvod J. Moder,

V zadnjem času je uprizorila ljubljanska Drama dve lepi in globoki domači deli, ki zaslužita našo pozornost: Cankarjevo »Lepo Vido« in Pregljevega »Azazela«.

»Lepo Vido« še zmeraj malo razumemo in vendar je tako resnična izpoved slovenske duše. Prisluhljivo pazljivo tej naši pesmi in jo razmišljajmo! V zatohli sobi, za zamreženimi okni sedimo Poljanci, Mrve, Dionizi. Nemirni se vozimo Damijani in večno potujemo od brega k bregu, iščemo sreče in zdravja in kruha tam v daljnih deželah, preko morja. Sonce nas vabi, sreča, lepota, mladost. Nemirni begamo in stegamo roke za življenjem, za mirom, tolažbo, svobodo — za »Lepo Vido«. Potem se trudni vračamo v skrivnostnem hrepenenju k domači zemlji, kliče nas zvon farne cerkve, poljubljamo to zemljo, a hrepenenje se prične znova. — Pa so na svetu tudi Dolinarji (II. dej.), ki jih vodi bolj trezna pamet ko duša. Morda jih hrepenenje samo za trenutek zajame. Pa že zaslutijo drugo življenje. »ki ni nič podobno temu trudnemu, slepemu, zahajajočemu umiranju«. — In vendar hrepenenje zmaga (III. dej.). Človek umira, a nekje je drugo življenje, v viziji ga gleda Poljanec, življenje, ki ni zavrženo in izgubljeno. Tam je »vrt prostran, v soncu šumeč; nič več hrepenenja nas bolnikov, iz mraka v mrak — veselo hrepenenje iz luči v luč, iz pomladi v pomlad...« Dioniz je našel Lepo Vido. Poljanca je poljubila na mrtve ustnice in umrl je v veri, da gre v vstajenje in povelicanje, da bo vstopil v »svatovski hram«. — Taka je ta pesem hrepenenja, kakor navadno imenujemo to dramo. Skušajte jo razumeti in prisluhnite čudovito lepemu jeziku, v katerem poje Ivan Cankar.

Pregljevo šestdesetletnico je Drama proslavila z njegovo žalno igro »Azazel«. (Mimogrede povedano: taka proslava ne bi smela nikdar mimo študenta, posebno ne višješolca! Če je kdaj ob takih proslavah odpovedalo meščansko občinstvo, gotovo ni nikdar dijaštvo. Tudi ob premieri in proslavi Pregljevi je bilo stojišče polno, kar daje dijaštvu najlepše spričevalo. Kakšen pa je vaš obisk pri reprizah, se zanimajte sami!) Predstava »Azazel« je vredna, da si jo ogleda vsak slovenski študent. To je pravi naš slovenski pasijon. Kristusa in njegovega trpljenja sicer ne gledamo na odru, pač pa ga čutimo in slišimo njegove besede. Vidimo pa ljudi iz Jezusove okolice, predvsem spokornico Mirjam iz Magdale

(Marijo Magdaleno) in Juda iz Keriota (Juda Iškarjota), ki se predaja strastni čutni ljubezni do Mirjame in s tem simbolizira Azazela — zlega duha iz puščave. V tej borbi Mirjame in Juda pa je hotel pisatelj pokazati tisto večno borbo med materijo in duhom, borbo med dobrim in slabim v človeku, boj med svetlobo in temo, med Bogom in satanom. Vglobejte se in razmišljajte te Pregljeve svetopisemske podobe, ki so pa le podoba nas samih, bodite pozorni na izredno lepo sceno arh. Gajška in tudi Pregljevega jezika ne preslišite.

Če boste pozorni na misel, igranje in jezik, boste res od obeh predstav odhajali boljši in bogatejši.

Franc Glinšek

Misijonske perspektive

Lepi članki o potrebi znanstvenega proučevanja misijonstva (glej NZ str. 14, 41, 74) so gotovo vzbudili pozornost. Zelel bi, naj bi ob njih nihče ne skušal sebe nekako kriti, češ da bo misijonski študij potreben le bolj tistim, ki jih včasih zamika iti tja med črne zamorce, morda celo s tiho željo, doseči palmo mučeništva, čeprav v želodcih divjakov ljudožrcsev. Pa ni tako. V bodoče bo k misijonskemu delu poklicanih zelo veliko, morda večina vas, ki danes študirate. In ste lahko potolaženi, da vam pri tem kruleči ljudožrski želodci ne bodo kdo ve kaj nevarni. Jih ne bo več.

Kdor namreč malo bolj široko gleda v svet, je opazil marsikaj, kar bo misijonskemu delu spremenilo podobo in morda tudi ritem. Zdi se, da v bodoče ne bomo več govorili o »kolonijalnem vprašanju«, ker nihče več ne mara biti »kolonijac«. Odvisnost bo sicer še, saj zato pa imamo vojsko, a se bo morala potajiti pod razne gospodarske, politične in kulturne dogovore, seve na temelju »reciprocitete« in »enakosti«. Število »primitivnih« in »zaostalih« narodov se je namreč res zelo skrčilo in tudi tisti, ki so še, menijo, da niso več.

To nam še bolj potrjuje misel, da bo po tej vojni tujerodni misijonar stopil v marsičem na drugo mesto. Čisto brez njega ne bo šlo, ker ne more iti. Domačih bo še dolgo premalo celo za glavni področji misijonskega dela, za ožje cerkveno delo in šolo. Hierarhijo in prvo naskakovalno črto pa bodo skoraj povsod morali prevzeti domačini, če ne, bodo imeli predsodki preveč paše. Zato pa bo tujerodec imel dovolj dela v bližnjem in daljnem zaledju. Tako bo izginilo mnogo misijonske romanike, polne pisanih doživljajev, neznanskih naporov, herojskih žrtev, presenetljivih uspehov, a tudi neuspehov. Zato pa bo več sistematičnosti z enakomernim vsakdanjim delom in z uspehi majhne amplitude, pa večje stalnosti.

Stik med narodi obeta postati po vojni izredno lahek; dežel čisto brez civilizacije bo prav malo. Ko se bodo sedanji vojni napori obrnili n. pr. v civilno letalstvo, prenos glasu in podobe, motorizacijo itd. bodo prevrnjene vse predvojne kalkulacije občevalnih možnosti. Nujno bo poklicni misijonar predstavljal še znatno manjši procent vsega, kar bo prihajalo do domačina od zunaj, kakor do sedaj. Če bo to dejstvo samo na sebi

je vredna pozornosti, saj je obenem tudi lep doprinos k duhovni podobi naše predvojne, zlasti katoliške pesniške generacije.

J. S.
Jezus, moj prijatelj.
 Delavni prijatelj mladine Janez Pucelj je prevedel to prelepo knjižico. Kratki sestavki nudijo veliko snovi za premišljevanje pred tabernakljem. Za mladino so kakor nalašč. Prestava je lepa, zunanja oprema prisrčna. Knjižico posebno priporočamo vsem nižješolcem in nižješolkam.
 J. Š.

Misijanski drabiž

Misijonska dijaška zveza je nova organizacija za dijaštvo ljubljanske škofije. Ustanovila se je po naročilu Prevzvišenega 13. okt. 1945.

Iz pravil: Misijonska dijaška zveza v ljubljanski škofiji (MDZ) je ustanova Družbe za širjenje vere (DŠV), v katero se dijaki ljubljanske škofije združujejo z namenom, da s študijem misijonstva sebe in dijaško okolje prepoje z misijonsko miselnostjo in tako ostvarijo pogoje za sodelovanje slovenskega izobraženstva pri misijonskem delu Cerkve. - Svoj apostolat vrši po svojih lastnih krožkih, pa tudi po misijonskih krožkih drugih organizacij, v kolikor te to želijo. Krožki se organizirajo po šolskih in vzgojnih zavodih. Združeni so v dve podvezi: moško in žensko, vsaka od podvez pa ima tri odseke: visokošolskega, višješolskega in nižješolskega.

Zakaj nova organizacija? Ali ne bi mogli naši dijaki študirati misijonstvo in sodelovati

pri njem v že obstoječih verskih organizacijah? Teoretično bi bilo to možno, a praktično v zadovoljivi meri na splošno za enkrat ne. Tako je pokazala izkušnja. Misijonsko delo je sicer res le del splošnega življenja in poslanstva Cerkve, vendar pa ima toliko posebnih nalog, da so v Cerkvi za misijonsko delo ustanovljene čisto posebne organizacije (n. pr. papeške misijonske družbe, v kate-re naj bi se organizirali vsi verniki). Velik vzrok za posebne misijonske organizacije je pa tudi precej splošna brezbriznost in nedelavnost današnjih katoličanov za misijonsko delo. To brezbriznost morejo premagati le posebne organizacije, med izobraženstvom pač posebne organizacije za izobraženstvo — pri nas Misijonska dijaška zveza. To potrjujejo že dosedanji lepi uspehi MDZ, posebno pa uspehi mis. dijaških organizacij po drugih katoliških deželah.

Koliko krožkov ima MDZ danes? V moški in ženski podzvezi skupaj 54 v Ljubljani. Posamezni krožki navadno ne štejejo več kot deset članov in ne manj kot tri. Sestanki se vrše redno tedensko. Glavne točke sestankov so: duhovna misijonska misel, študij, misijonske akcije. Člani preštudirajo določeno tvarino doma, na sestankih se le skupno predelava. Od časa do časa se vrše iz predelane tvarine izpiti. Zdaj študirajo krožki razlago papeške misij. okrožnice Rerum Ecclesiae.

Vstop v MDZ. Kdor želi vstopiti v to novo organizacijo, naj se javi predsedniku MDZ Ladislavu Lenčku C. M., vodju škofijske misijonske pisarne (stolno župnišče, Ljubljana).

neugodno, bo pa v zameno prinašalo druge neprecenljive možnosti, namreč mutatis mutandis vse tiste, ki so jih papeži odkazali Katoliški akciji v že katoliških deželah. Katoliški napor bo moral iti v veliki meri za tem, da izrabi za širjenje božjega semena trume vseh vrst študentov, trgovcev, tehnikov, vojakov in vojaških instruktorjev, učiteljev in organizatorjev, diplomatov in najrazličnejših predstavnikov, zastopnikov in opazovalcev in ne nazadnje tudi turistov, ki bodo valovale od nas tja in od tam sem. Dejstvo, da je Bog sam postavil nastop krščanstva v civilizatorni tedaj najvišji krog, kjer ga je kakor veter seme mogel raznašati in tudi raznašal lajik poleg poklicnega oznanjevalca, nam je poroštvo, da nas napredek civilizacije tudi sedaj ne sme strašiti.

Verjetno tudi Slovenci, ki se doslej n. pr. še nismo nikoli v večji meri praktično zanimali za morje, ne bomo mogli ostati brez deleža na tem svetovnem vrvenju. Ko bi ne imeli drugih skrbi, bi sedaj lahko marsikaj v tem oziru pripravili.

Dočim bo sedaj dorasli rod najbrž skušal ostati pri tem, kar bo rešil iz vojske, bo med doraščajočimi zelo veliko takih, ki jih bo podjetnost, prilika, še bolj pa potreba dvignila z doma. Ti vsi bodo lahko misijonarji v tistem smislu, kakor smo rekli. In prav z ozirom na to bi jim bilo že danes treba študirati stroke, ki jim bodo ključ do tujih ljudi: vse oblike stikov med narodi, promet, trgovino, kulturno izmenjavanje, jezike — tik pred vojno je samo afriške jezike študiralo 100.000 mladih Nemcev — zgodovino, literaturo, psihologijo in druge svojstvenosti izvenevropskih narodov.

Vsi, ki se že za kaj takega zanimajo, spadajo v **misijonski krožek**. Saj bodo, kot smo rekli, tudi oni poklicani k pravi misijonski aktivnosti. Misijonski krožek naj bi tudi za tak študij dajal **pobudo**. Posebno pa bo seveda gojil študij misijonstva v ožjem smislu, a iz tega širšega vidika, da bo namreč marsikdo njegovih članov lahko tudi dejansko misijonaril, čeprav ne bo duhovnik ali celo redovnik, ne pa samo misijone z molitvijo in darovi podpiral. Tu pride najprej na vrsto **študij zgodovine misijonov**, saj je marsikje zgodovina misijonov hkrati zgodovina vsega civilizacijskega dela v deželi, drugod pa vsaj zgodovina stikov z našo civilizacijo in njenih vplivov. Kdor pa bo hotel biti sosejalec Resnice, ne bo mogel biti brez **poznanja sedanjega položaja misijonstva**. To mu posreduje deskriptivna misijonologija, ki podaja organizacijo, delovne metode, statistiko itd. Mnogo nam lahko koristijo skušnje rojakov. Zato bomo morali poglobiti študij dosedanjih slovenskih misijonskih naporov. Kako dobrodošla bi bila **pregledna zgodovina našega misijonstva**.

Tudi tisti, ki ga novi čas ne bo dvignil z domače grude, bo imel korist, če bo kaj gibal v navedenem pravcu. Morebiti se bo le zgodilo, da bo tudi Ljubljana kdaj kaj več pomenila v mednarodnem življenju. Prelata Kalana ideja kongresov Kristusa Kralja z organizacijskim centrom pri nas je priča, da je stvar mogoča. Prva trdna stopinja do takega lepega cilja pa bo narejena tedaj, ko bomo imeli četo prijateljev in poznavalcev ne zgolj ene tuje dežele, marveč vsaj vseh pomembnih vsakega kontinenta. Ti bi lahko misijonarili kar — od doma.

Kdo more danes reči, da verjetno ne bo nikoli srečal človeka iz dežel, ki so jih naše stare matere poznale samo iz pravljič? In kdo ne bi hotel, da bi bilo tistemu človeku prav to srečanje — trenutek božje milosti?

13. Tilka Hardvik.

Motilo je Cvrčka samo to, da Tilka ni več imela rožnatega predpasnika. Ne da bi morda zato bila manj lepa, ampak on si jo je vedno predstavljal v rožnatem predpasniku, zdaj pa je imela črnega, to je tisto!

Se sreča, da je punčka še vedno imela iste zlate kodre, velike sinje oči, isti mehki glas.

Miss Ada Korn je otroka takoj pustila sama, a oba sta molčala. Cvrček se je spomnil prizora s pomarančami, kako naj bi potem govoril, ne? Zato je skušal priiti po ovinkih do cilja.

»Jaz sem te nekoč že srečal na Ramejevi cesti.«

»Jaz pa se tebe ne spominjam. Kdaj pa si me videl?«

Če je torej Tilka tisto nerodnost pozabila, ji je Cvrček kajpada ne bo klical v spomin. Zato ji je samo rekel:

»Bilo je v začetku počitnic in imela si rožnat predpasnik.«

Punčka je pogledala svojo črno obleko in začela jokati.

»Ne smeš jokati, Tilči, saj je vsak človek kdaj nesrečen, potem pa se mu spet obrne.«

»Oh, jaz bom vedno nesrečna, ker nikoli več ne bom videla svojih staršev,« je ihtela deklica.

Moj Bog! Kaj naj ji zdaj še reče? Nič. Če bi mogel še enkrat skočiti s padalom in s tem Tilki vrniti starše, bi to takoj naredil. Tu pa je še vse nekaj bolj obupnega in ne moreš napraviti nič.

Samo »govoriš« lahko. Zato tudi Cvrček ni molčal.

»Jaz te bom tolažil, Tilči, nič ne jokaj!«

Dekletce je dvignilo svoje zasolzene, sinje oči k svojemu novemu prijatelju in zašepetalo:

»Hvala ti!«

»Ime mi je Cvrček,« je spet rekel fantek, ki se mu je skoraj za malo zdelo, da ga niti po imenu ni vprašala. Da bi jo pa še posebno »presenetil«, je pa še dostavil: »In igram pri filmu.«

»Jaz pa se pišem Tilka Hardvik,« je odgovorila deklica, nič preveč začudena. »In se pripravljam na sprejem na konservatorij, kjer se bom učila harfe.«

»Joj, to mora biti zabavno!«

»Ne, Cvrček, ni zabavno, pa tudi prsti me bolijo od igranja. Včasih si jih predrgnem do krvi!«

»Nemogoče!«

»Pa vendar je res. Treba se je mnogo, mnogo vaditi, preden more kdo nastopati na koncertih. In to zelo utruja.«

»Seveda, delo vedno utruja,« je priznal Cvrček.

»Pa ti? Kaj pa ti delaš v kinu? Mora biti zelo zabavno, da takole hodiš sem ter tja, pa te ves čas fotografirajo.«

»No, že,« je zamišljeno priznal Cvrček, »posebno če te fotografirajo kar sredi neba.«

»Sredi neba!« je vzkliknila punčka.

»No, seveda. Torej nisi videla filma 'Velika praznina'?«

»Ne, nisem.«

»No, kadar boš spet šla v kino,« je začel Cvrček ponavljati besede reklame, »boš lahko videla, kako se s padalom spušča mladi zvezdnik Cvrček.«

»S padalom!« je vzkliknila Tilka in od začudenja sklenila roke.

Cvrček je od sreče zaprl oči in večkrat resno prikimal.

Deklica je stopila k njemu in ga radovedno vprašala:

»Pa se nisi nič bal?«

Cvrček se je naredil neumnega:

»Česa naj bi se bil bal?«

Tilka je ploskala z rokama.

»Ti si junak!« mu je od srca rekla.

In že ni več prezirala drobne krtačasfe glavice.

Tisti hip pa je v učilnico stopila miss Cveta Pik. Bila je stara gospodična, visoka, suha in odličnih manir. Svoje bele lase je imela vrh glave spete v figo, ki jo je skupaj držal velikanski španski glavnik. Nos je imela zakravljen, oči zelo modre, zelo razumne in ostre. Taka je bila miss Cveta Pik.

Svoje čase je mnogo potovala po svetu in je še zdaj rada imela tuje jezike. Prav rada je med govor mešala posamezne tuje besede. Zlobni ljudje so trdili, da zna v tujih jezikih samo dober dan voščiti. To pa je bilo kajpada golo obrekovanje, saj je znala zmerjati po nemško, po angleško, francosko, italijansko, finsko in turško, in si tega tudi ni dala vzeti.

Stopala je živahno, včasih tudi previdno kakor stara izkušena mačka, in če se je kdaj nepričakovano naglo zasuknila, da je krilo zaplesalo po tleh, si se prav zares začudil, da se izpod njega ni prikazal rep obutega mačka.

Otroka sta pozdravila staro gospodično, ki se je obema zdela na vso moč zabavna, potem pa sta začela kovati načrte.

Punčka bo Cvrčka učila petja in angleščine, v zameno pa bo Cvrček njo naučil škiliti.

Kako srečni dnevi so se jima torej obetal!

14. Četrtek

(Kratka vsebina)

Cvrček in Tilka sta postajala vsak dan večja prijatelja. Kadar je Tilka preveč zalovala za svojimi starši, jo je znal Cvrček vedno potolažiti in razvedriti, ker je tudi sam že dosti trpel. Tilka pa je njega s svojo plemenitostjo nevsiljivo vzgajala v zares dobrega dečka.

Zivljenje v zavodu je bilo zaradi materske dobrote miss Ade Korn zelo prijetno. Najlepše pa je bilo ob četrkih,

ko so imeli otroci skupne igre, nastope in prireditve, ki so si jih sami izmišljali in se zanje po svoje pripravili in našemili. Ob takih prilikah je Cvrček kazal svoje igralske sposobnosti, Tilka pa je igrala na harfo. Tako sta oba pozabljala svoje gorje in bila sta resnično srečna.

15. Čizkova družina se vrne

Herbert Tiburs je Cvrčka pogosto obiskoval. Vsako prvo nedeljo v mesecu ga je tudi vzel s seboj v mesto.

Drugi film so dovršili in Cvrček je to pot zaslužil prav veliko vsoto. Izpraševal je svojega velikega prijatelja, ali ni že prišel čas, da svojim staršem kupi zaželeno trgovino.

»Kakšno trgovino pa bi rad, Cvrček?«

»Ne vem kakšno.«

»Veš, tvoji starši ne morejo začeti s kakršno koli trgovino, kajti za pekarijo bi morali biti izučeni, za mesarja ali prekaževalca tudi. Zato sem mislil, da bi jim oskrbel trgovino z mešanim drobnim blagom, ki bi jo lahko vodili. Pa je tudi ena naprodaj in še prav blizu od tod.«

»A!« se je začudil Cvrček, »kje pa?«

»Na cesti Mont Cenis.«

»To pa poznam,« je viknil fantek, »trgovina gospodične Podlasice!«

»Že mogoče.«

»O gospod, pozvedite kmalu, lepo vas prosim, kajti zadaj za trgovino je tudi lepo stanovanje, kjer bi se moji starši zelo dobro počutili.«

Tiburs se je stvari res takoj lotil, da bi jo čimprej izpeljal. A gospodična Podlasica mu ni zaupala. Danes je bila pripravljena, jutri pa spet ne.

Herbert ji je zbijal ceno navzdol in ji dokazoval, koliko popravil bo potrebnih, ko pa je trgovina tako stara. Dal si je tudi pokazati trgovske knjige, je še nekaj mešetaril, potem pa v nekaj dneh podpisal pogodbo, ki se mu je zdela še dosti ugodna. Gospodična Podlasica je precej popustila pri ceni, ker bo večina kupnine plačana takoj v gotovini.

Herbert je naročil potrebna dela, nad trgovino pa dal obesiti na belem platnu napis: »Kmalu odpre novi lastnik.«

Trgovino so na novo prepleskali z veselimi barvami in jo založili s samim svežim blagom.

Gospa Ragonjak je bila vsa navdušena nad novo srečo svojega malega gosta in se je ponudila, da Čizkovim opremi stanovanje. V novo stanovanje so prinesli samo dobro pohištvo, ostalo pa so prodali.

Herbert je hotel svojega varovanca presenetiti, zato mu ni nič povedal, da je že kaj kupil. Nekega dne pa mu je prav skrivnostno rekel:

»Obleci se in pojdi z menoj, ti bom nekaj pokazal.«

»Kaj pa, gospod?«

»Boš že videl.«

S temi besedami je Cvrčka spremil na cesto Mont Cenis in se ustavil pred trgovino gospodične Podlasice. Cvrček si kar ni upal misliti, da bi bilo res, kar si je tako goreče želel.

»No, pojdi noter,« mu je rekel Herbert.

»Je treba, da grem noter?«

»Seveda.«

Herbert Tiburs je stopil pred njim čez prag, kakor da je doma, in odprl vrata, kjer je za prodajno mizo stala gospa Ragonjak.

»O, dober dan, gospa Ragonjak!« je pozdravil Cvrček, precej razočaran. »torej boste vi naslednica gospodične Podlasice?«

»Še malo ne, Cvrček, le poglej!«

In gospa Ragonjak je odprla vrata trgovine, kjer si v velikih črkah bral napis: CIZEK, naslednik.

»Oh, moj Bog!« je zavpil fant in močno prebledel. »torej je mamina?«

»Seveda, buča trda!«

Fant od začudenja skoraj ni več vedel, kje je. Vrgel se je okoli vratu svojemu velikemu prijatelju in gospe Ragonjak.

»Čakaj no, čakaj no, saj to še ni vse! Moraš pogledati še stanovanje.«

»Joj, kako je vse lepo!«

Cvrček bi se bil najrajši od veselja zjokal in se je kar naprej zahvaljeval. Herbert pa ga je prijel za roko in mu rekel:

»Vse to, dragi moj, si sam zaslužil s svojim pogumom in svojim dobrim srcem. Lahko si ponosen, Cvrček, da si še tako mlad svojo družino rešil bede.«

»Vi pa ste mi v vsem pomagali, gospod! Če bi vas ne bilo...«

»Že mogoče, moj dragi fantek, pa si tudi to zaslužil, ker imaš hvaležno srce.«

Prav tedaj pa se je na cesti zaslišal voz in Herbert je planil venkaj, ne da bi Cvrček to opazil.

Na ušesa so mu zadoneli daljni glasovi, ki jih še ni pozabil — in ga prikovali na mesto. Bil je razburjen. Slišal je, kako Tiburs nekaj razlaga, kako se nekdo joka in zraven smeje, naenkrat pa ga pristrčno pokliče:

»Cvrček!«

»Mama!«

Herbert Tiburs in gospa Ragonjak sta se po prstih izmuznila iz trgovine.

(Dalje.)

LISTNICA UREDNIŠTVA

L. A., Rakovnik: To še ni pesem — toda Marija je Tvoje prizadevnosti kljub temu vesela.

C. R., Ljubljana: Saj niti rim nimaš, kaj šele pesniške misli. Pa tudi to se mi zdi čudno, da je pri nas komu ime C, piše se pa R!

S. J., Rakovnik: Le počakaj še malo; za zdaj še nisi pesnik.

A. F., Ljubljana: Pisano je preveč pridigarsko, dobro morda za kak priložnostni govorček, za objavo pa ni. Pošlji morda drugič kaj bolj primernega.

ZA BISTRE GLAVICE

Rešitve iz prejšnje številke

Velikonočna naloga je bila za večino pretrd oreh. Pokazalo se je, da študent iz meščanske družine prav malo pozna narodne običaje. Uganili ste pač prvo in tretjo točko (velikonočno berilo in evangelij — blagoslovljene praznike), pri drugi pa je vsaj nekaj napisal Dolžan Franc. Za nagrado dobi knjigo p. M. Turnška »Leto božjih skrivnosti«.

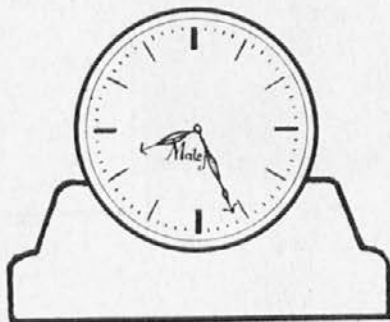
Nova naloga

(Rešitve do 20. maja. Za nagrado album »Naši kraji«.)

1. Črkovnica. (Šuštar Lida.)

R Z K U D P D F H M Z
S B M Z F S F H J O B

2. Ura. (Jerica Kryl.)

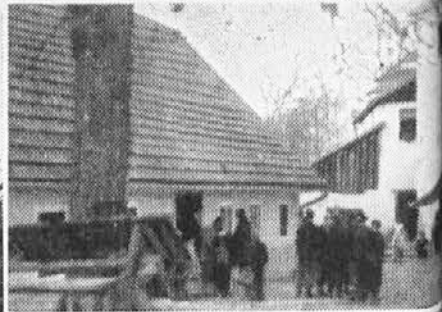

Koliko je ura?

3. Majniški izlet? (Glej zadnjo stran!)

„Naša Zvezda“ erscheint zweimal monatlich oder einmal monatlich als Doppelnummer. — Bezugspreis 12 L. Preis jeder Doppelnummer 2 L. — Herausgeber: SVD MK (dr. T. Klinar) — Schriftleiter: Dr. J. Oražem. — Schriftleitung: Poljanska 30. — Verwaltung: Streliška 12/II. — Gedruckt bei Ljudska tiskarna (J. Kramarič), Ljubljana.

„Naša Zvezda“ izhaja dvakrat mesečno ali enkrat mesečno kot dvojna številka. — Naročnina 12 L. Cena posamezne dvojne številke 2 L. — Izdajatelj: SVD MK (dr. T. Klinar). — Urednik: dr. J. Oražem. — Uredništvo: Poljanska cesta 30. — Uprava: Streliška ulica 12/II. — Tisk Ljudske tiskarne (J. Kramarič), Ljubljana.

*

Gozdič je že zelen,
travnik je razcveten,
ptički pod nebom
veselo pojo.

*

Jaz pa pojdem na

**majniški
izlet?**

Katere priljubljene
sprehodne in izletne
točke predstavljajo
te slike?

*

Zabučale gore,
zašumeli lesi,
ah, mladost ti moja,
kam ušla si, kje si?

*

